

טורי קופפר ישראל

0199142

בן רחל ואברהם

נולד ב- י"ט סיוון תרפ"ו 1.6.1926

התגייס לצה"ל בדצמבר 1950

שרת בחטיבת כרמלי

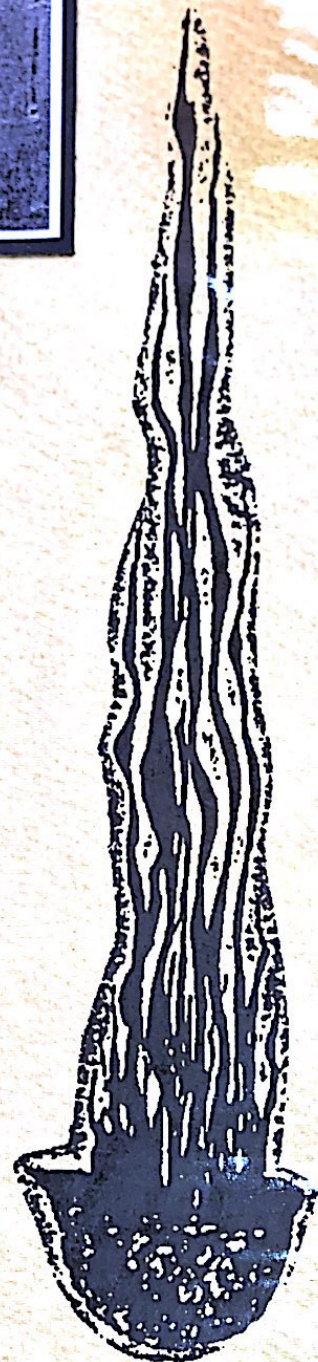
נפל ב- לי ניסן תשי"א 6.5.1951

בקרוב על תל-מוטילה.

קופפר ישראל

בן אברהם ורחל. נולד ביום י"ט בסיון
תרפ"ו (1.6.1926) בפולין. עלה לארץ בשנת
1941. גויס לצה"ל בדצמבר 1950. נפל בקרב
בשפך-הירדן ליד הכנרת ביום ל' בניסן
זשי"א (6.5.1951) והובא למנוחת-עולמים
בבית-הקברות הצבאי בעפולה.

שנות החמישים הראשונות (1951-1956)

במשך חמש השנים המפרידות בין קרבות תל-אל-מוטילה (מאי 1951) ובין קרבות מתחמי רפיח (נובמבר 1956) במסגרת מבצע "קדש" פיקדו על החטיבה שלושה מח"טים נוספים: אסף שמחוני ו"ל (1952-1953), יששכר שדמי יבדל'א (1954-1955) וחיים ברדוד ו"ל (1955-1956). היו אלה חמש שנים של אימונים קשים, פעילות מבצעית מוגבלת (גדוד "ברק" של החטיבה נטל חלק במבצע "הר-נעש", פעולת גמול גדולה נגד המצרים באזור הסבחה וואדי סירס, בנובמבר 1955), קליטת כוח-אדם נוסף ואיכותי יותר, טיפוח המשמעת וגאוות-היחידה, ופעולות בטחון-שוטף שגרתיות, בדרך כלל בגבול הישראלי-סורי.

במבצע "הר-נעש" (פעולת הסבחה), כבשו לוחמי גדוד "ברק", את מוצבי ואדי סירס; פלוגה ב' את מוצבי "רבקה 1" ו"רבקה 2", ופלוגה ה' בפיקודו של סרן קלמן מגן את מוצב "תמר". אבידות המצרים במוצבי ואדי סירס היו 11 הרוגים ו-7 שבויים. מחיילי גולני נפצעו 11. בדצמבר 1955 השתתפו חיילי פלוגה ג' מגדוד "הבוקעים" הדאשון" (עדיין במסגרת חטיבת "גבעתי" הסדירה) במבצע "על-ריות" ("פעולת כנרת") נגד מוצבי הסורים בחופה הצפון-מזרחי של הכנרת, וכבשו את מוצב נוקיב החדשה.

קרב תל-אל-מוטילה (2 עד 6 במאי 1951)

בחודש מאי 1951 שילמה חטיבת גולני את מחיר "משבה תקופת המעבר" של ראשית שנות החמישים, שחל בשורותיה ובצה"ל כולו: שינוי מהפכני בהרכב האנושי, ירידה חדה בדמות-האימון; במשמעת, במוראל ובגאוות-היחידה (יחסית ללוחמי דור-תש"ח, המושרשים בארץ, בעלי משמעת פנימית ומוטיבציה, ובעלי נסיון קרבי אמיתי, שהצטבר בחדשי-הלחימה הארוכים של מלחמת העצמאות). יחידה מגודל מילואים של חטיבת גולני, שהתאמנה באזור כורחים, נתקלה בסורים, שהשתלטו על שלוש גבעות ממערב לשטח המפורז: תל-אל-מוטילה, מוצב "השפך" ומוצב "הדמות". במערכה ארוכה ומורכבת, שנמשכה ארבעה ימים (2 עד 6 במאי 1951), מערכה בה נטלו חלק יחידות נוספות רבות של החטיבה (יחידות אחרות של גדוד המילואים, גדוד "גדעון" כולו, ופלוגת קורס המ"כים של החטיבה) – הצליחו חיילי גולני להדוף בהדרגה את הסורים אל מעבר לירדן (כולל סיוע של מרגמות 81 מ"מ ו-120 מ"מ, אך מחיר הדמים היה כבד; בקרבות תל-אל-מוטילה נפלו 40 מחיילי החטיבה, והתברר, כי חלה ירידה משמעותית ביכולת הלחימה של חיילי החטיבה; בהדרגה יושמו "לקחי תל-אל-מוטילה", וכוח אדם איכותי יותר החל להגיע אל החטיבה.

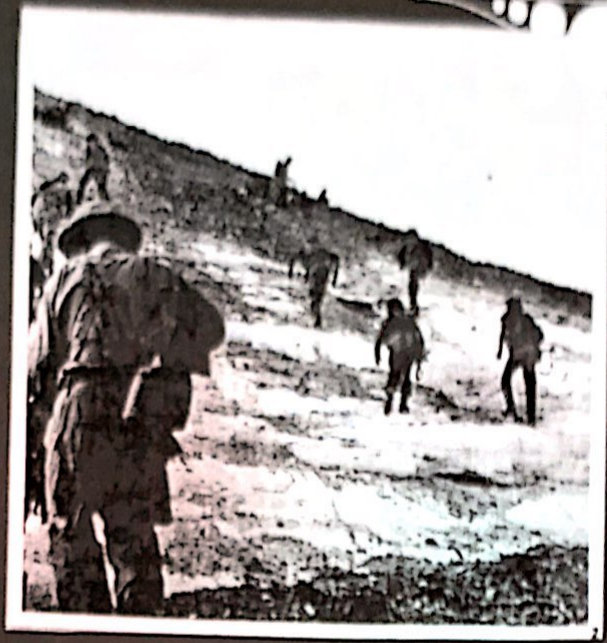

חבריו לנשק

באימונים

סיפור הקרב בתל-מוטילה

קרב תל-מוטילה 1951

אריה יצחקי

בתחילת שנת 1951 הגיע לשיאו העימות המדיני והצבאי בין ישראל וסוריה בנושא השליטה באיזורים המפורזים. העימות קיבל תאוצה בעקבות נסיונה של ישראל להתחיל בעבודות מפעל יבוש החולה.

באפריל 1951 השלימו הסורים את השתלטותם התוקפנית על האיזור המפורז הדרומי באל-חמה (חמת גדר). והחלו בניסיונות להשתלט גם על האיזור המפורז המרכזי בגזרת כורזים.

רכס כורזים שנמצא בשטח ישראל חלש על האיזור המפורז ערוץ הירדן ובקעת הבטיחה. היה זה למעשה השטח היחיד בגזרת הגבול הישראלי-סורי שבו היתה שליטה טופוגרפית ישראלית. בקצה הרכס נמצא תל-מוטילה (כיום גבעת קלע, עליה ממוקמת הצרכניה של מושב אלמגור) המתנשא כ-213 מ' מעל ערוץ הירדן. ברמת כורזים לא היה ישוב ישראלי ואפילו לא מוצב צבאי. הנוכחות הישראלית התבטאה בתנועת סיורים של צה"ל בשטח.

באיזור המפורז שכנו שני כפרים ערביים חירבת דיכה וערב שמאלנה. הצבא הסורי חימש את התושבים הבדואים של הכפר ערב שמאלנה ברובים ומקלעים ועודד אותם לחדור מערבה. הם עיבדו את האדמות באיזור המפורז ואף בשטח ישראל שממערב לו, וחדרו עם עדריהם אל מורדות רכס כורזים עד לאיזור תל-מוטילה ועד לחורבת כורזים.

בשלהי חודש אפריל ותחילת מאי נילו ספורים של צה"ל כי כוחות צבא סוריים סדירים חדרו לאיוור ואף התמקמו על תל מוטילה.

חטיבת החי"ר הסדירה "גולני" (חטי" 1) שמטלה באיוור קיבלה הוראה להפגין את ריכוזות ישראל באיוור, לחמוס את עדרי הבקר החודרים או לגרשם. האחריות הפיקודית לגורח היתה של חטיבת המחוז 3.

המשימה הוטלה על נדוד 13 שהיה אחראי על גורת הגבול מימת החולה ועד הכנרת. המג"ד טא"ל רחבעם זאבי היקצה לביצוע המשימה כוח בעוצמה של מחלקת חי"ר מונכרת בכיתת מק"ב "בוה", בפיקוד מ"פ הכוח יצא לדרכו בשעת הבוקר של 1 במאי. התכנית היתה למקם את המק"בים באיוור "נבעת התצפית" בעוד כוח החי"ר נע מצפון מאיוור וגריה טובא, מטרה את השטח והודף את העדרים דרום-מערבה לעבר מארב המק"בים.

התכנית נכשלה. העדרים עם רועיהם נעו אמנם דרומה בלחץ החיילים, אך בשלב מסוים הצליחו לחמוק מורחה, בערוצים. המארב פתח בטעות באש על חיילי "גולני", ובמכת האש נהרגו 4 מחיילי המחלקה. הכוח נסוג כשהוא משאיר את ההרוגים בשטח. מחלקה נוספת של הנדוד יצאה לשטח כתגבורת, שתי המחלקות ניהלו קרב אש עם הסורים עד שעות הערב.

פיקוד הצפון החליט לכבוש את התל עוד באותו יום כדי לאפשר לסורים להתבסס ביעד. המשימה הוטלה על חטיבת המחוז 3. מח"ט 3 היקצה למשימה פלוגה מגדוד חי"ר מילואים 34 שעסק באימונים בסמוך להר כנען. כוח המילואים היה מורכב מעולים חדשים ברמת אימון וכשירות נמוכה. התארגנותו ותנועתו לשטח ארכה זמן רב. סמג"ד 13 חיים עינב צירף לו שתי כתות סדירות מגדודו וכיתת מרגמות 81 מ"מ כסיוע.

לאחר הנחתה מדויקת של אש מרגמות הסתערה הפלוגה וכבשה את התל ללא התנגדות בשעה 00:23. גויות ארבעת החיילים חולצו מהשטח. הסתר שהסורים נסוגו ונערכו במוצב "הדמות" ובמוצב "השפך" שמדרום למוטילה. מ"פ המילואים ערך בטעות את כוחותיו בחשיכה רק בחלקו המערבי של תל-מוטילה, יכולת התצפית שלו וההתגוננות כלפי מוצב "הדמות" היו לקויות ולעובדה זו היתה השפעה חשובה על מהלך הקרב.

בשחר יום חמישי ה-3 במאי התגלתה ההיערכות הסורית החדשה. מג"ד 13 העריך כי ההתקלות הפכה לקרב על השליטה ברכס כורזים. הוא יזם הפעלת כוח תגבורת שהכוונה להפעיל פלוגה מקורס המ"כים החטיבתי שהתאמנה באיוור גנוסר להדוף את הכוח הסורי. פלוגת קורס המ"כים של חטי" גולני בפיקוד איתן שמשוני הועברה תחת פיקוד גדי' 13 ותקפה את מוצב "השפך".

ההסתערות נערכה תחת אש שנורתה ממוצב "הדמות". המוצב נמצא נטוש והתברר כי הסורים נמלטו ממנו לפני ההסתערות. התברר שכוח סורי גדול מבוצר וערוך במוצב "הדמות". הסורים הקימו עמדות בין סלעי הבולת הגדולים ומיקמו במערך ההגנה מק"בים רבים מדגם הוציקס מקלעי "שאטו" ומרגמות 60 מ"מ.

כוח המילואים בתל-מוטילה שהיה בשטח גרוע הוטרד ע"י אש מרגמות וצלפים שהסתננו לקרבת התל ממזרח וצפון-מזרח, 3 מאנשיו נהרגו וכ-10 נפצעו. הפצועים וההרוגים לא חולצו והאספקה

לא הגיעה המ"פ ביקש בשעות אחה"צ רשות לסגת, אך קיבל הוראה להישאר במקום, באותה עת הגיעה מחלקת תגבורת מקורס המ"כים למקום הגיעה גם חוליה ובה אריה טפר – מ"פ מגדוד 13 שהחליף את מ"פ המילואים כמפקד המוצב. סוללת תותחי 75 מ"מ שלנו פרסה מדרום למחנה פילון והחלה להנחית הפגזה על מוצב "הדמות". נסיון שלנו להתקדם אל מוצב "הדמות" נבלם באש חזקה.

בשעות החשיכה קידמו הסורים תגבורת מגדוד החי"ר 16 ומגדוד הסיור לאיוור המפורז.

בלילה חלו גם חילופים בפיקוד על הקרב. מח"ט גולני אל"מ מאיר עמית קיבל את הפיקוד על הגזרה במקום מח"ט 3. הוא החליט לתגבר את כוחותיו בגזרה. מפקדת החטיבה התמקמה בוילה מלצט. גדוד חי"ר 21 בפיקוד סא"ל אהרון אבנן קודם מבסיסו בטירה לטבחה וסוללת מרגמות 120 מ"מ נערכה בגזרה.

בבוקר יום ו' ה-4 במאי החליפה פלוגה מגדוד 21 בפיקוד גבי ברשי את פלוגת המילואים בתל-מוטילה שנשאה עמה את הנפעים. ההחלפה בוצעה תחת אש. הסורים תקפו פעמיים את כוחותינו במוטילה ובי"שפך" בסיוע אש מרגמות 60 מ"מ. שתי ההתקפות נהדפו. צה"ל הפגז את מוצב "הדמות", אך האש ממנו לא שותקה. בקרבות נהרגו 3 מחיילינו.

בשעה 16:30 היתה אמורה להכנס לתוקפה הפסקת אש בחסות האו"ם, אך הסורים המשיכו בירי והמשיכו להזרים תגבורות לשטח.

מח"ט גולני אישר פשיטה לילית על מוצב "הדמות", המשימה הוטלה על מחלקה מגדוד 13, בשל תקלות לוגיסטיות, בוצע רק סיור אלים שנהדף באש. כמה מהתוקפים נפגעו.

בשבת ה-5 במאי המשיכו הסורים להטריד באש את הכוח בתל-מוטילה ונערכו מספר נסיונות להתקדם ולהסתנן לעברו מכיוון "הדמות" וממזרח, שנהדפו באש. בשעות הצהריים הגיעו לאיוור משקיפי האו"ם כדי לבדוק את המצב והאש פסקה. מבחינתנו המצב היה קשה ביותר. הקרב נמשך כבר ארבעה ימים והכוח הסורי הפולש עדיין ישב בשטחנו. היה חשש כי ישמור על הישג זה אם תוסדר הפסקת האש. הוחלט לתקוף ולכבוש את המוצב "הדמות" בכל מחיר ולגרש את הסורים משטח ישראל.

המשימה הוטלה על פלוגה מגדוד 21 בפיקוד זאב סלעי. מרבית חייליה היו עולים חדשים. הוחלט כי הכוח יתקוף מכון תל-מוטילה בשעה 01:00, בסיוע פוללת תותחים, סוללת מרגמות 120 מ"מ, כיתת מרגמות 81 מ"מ ומק"בים. חיילי הפלוגה יצאו מ"גבעת התצפית" כאשר מרביתם סובלים מהרעלת קיבה.

הפלוגה הגיעה לתל-מוטילה. כאן תיאם המ"פ את הסיוע וקיבל מידע מודיעיני. בשעה 03:00 הגיעה הפלוגה למרחק כ-400 מ' מהיעד שהופגז ע"י הארטילריה של צה"ל. למרות אש הסיוע ירו הסורים אש מרגמות ומקלעים יעילה ולכוח היו נפגעים. המ"פ אירגן חלק מאנשיו, הסתער שנית והצליח להגיע עד 100 מ' מהיעד. שם נבלם הכוח באש חזקה ולא הצליח להתקדם. באש הסורית נפגעו רבים וביניהם מפקד מחלקת החוד שנהרג, הממ"ים האחרים ומרבית המ"כים נפצעו. המ"פ ביקש תגבורת. מיד יצאה אליו מחלקה מהפלוגה שהחזיקה בתל-מוטילה. עם אור ראשון פתח המ"פ בהסתערות שלישית בסיוע אש מרגמות 120 מ"מ שהונחתה מעל ראשי המסתערים. כשהגיעו למרחק של כ-50 מ' מהאויב פגעה בהם פצצת מרגמה 120 מ"מ של כוחותינו וגרמה ל-10 נפגעים, ביניהם המ"פ. ההסתערות נשברה. הכוח תפס מחסה בין הסלעים, המשיך לנהל חילופי אש וקרב רימונים עם הסורים כשהמ"פ הפצוע ממשיך לפקד עליו.

למקום נשלח סמ"פ מגדוד 13 כדי להחליף את המ"פ הפצוע, אך הוא לא הצליח לארגן את הכוח ולחדש את ההסתערות, ואף ביקש אישור לסגת. לא ניתן אישור לנסיגה וסמ"פ 21 נשלח לשטח עם קשר לקבל פיקוד. כן הופעלה תגבורת של שתי מחלקות מקורס המ"כים שתקפו מדרום-מערב ממוצב "השפך". הם סבלו בדרכן אבידות מאש הסורים, הסתערו, הגיעו עד פאתי היעד ונבלמו. הסורים לא נשברו. הם נסוגו לחלק המזרחי של המוצב והמשיכו בירי ובקרב רימונים. כל אותה עת המשיכה הארטילריה להעסיק את מוצב "הדמות" פגעה בסורים ולעיתים אף פגעה בכוחותינו המצויים בפאתי היעד.

למקום הגיע סמ"פ 21 עקיבא סער שנפגע בהפגזה, אך תפס פיקוד על הכוח. בשלב זה נשלח כוח תגבורת נוסף, מחלקה מגדוד 21 שפתחה בהסתערות. מח"ט גולני החליט להטיל לקרב גם כוח מגדוד 12 שהגיע מעמק הירדן ובמקביל תבע מאלוף פיקוד הצפון את הפעלת מטוסי חיל-האוויר. בשעה 09:00 הגיע מדרום כוח נוסף – פלוגה מגדוד 12 (גדוד העתודה החטיבתית) בפיקוד יצחק זייד. במקביל הופיעו מעל השטח 4 מטוסי ספיטפייר של חיל האוויר שהיו בטיסת אימונים באיוור. לאחר לבטים רבים אישר המטכ"ל ביצוע יעפ"סרק מעל היעד, מבלי פתיחה באש. במהלך אחד היעפים ירה בטעות אחד המטוסים צורות אחדים מתותח 20 מ"מ ופגע בכוח הסורי. היעפים והסתערות התגבורת הכריעו את הקרב. הסורים נסוגו וכוחותינו תקפו כאשר חיילי קורס המכ"ים מסתערים מדרום ושרידי פלוגה א' מסתערים מצפון, הם השתלטו על המוצב ורדפו באש אחר הבורחים.

הקרב הסתיים בשעה 11:00. בצהריים החליפה פלוגה רעננה מגדוד 12 של גולני את הכוח כמוצב "חדמות". אבידותינו היו כבדות מאד. בקרב של 5-6 במאי נפלו 30 מלוחמי "גולני", חלקם נפצעו באש הארטילריה של צה"ל. בכך הגיע מספר הרוגי קרב תל-מוטילה ל-40, בקרב נפצעו 72 חיילים. מאוחר יותר נפטר אחד הפצועים. לסורים היו אבידות כבדות, הן בין החיילים חסידים והן בין הבלתי-סדירים, הם פינו את האיזור המפורז ואיתם יצאו גם תושבי ערב שמאלנה. נסיונם להשתלט על האיזור נכשל.

קרבות תל-מוטילה היו שיאו של העימות הצבאי במאבק על השליטה באיזורים המפורזים, ובעקבותיהם השתררה רגיעה בגבול ישראל-סוריה למספר שנים.

הקרב גרם לזעזוע קשה בצה"ל. שכן התגלו ליקויים רבים בכשירות המערך הלוחם, במודיעין ובהפעלת הארטילריה. בעקבותיו הוקמו שתי ועדות חקירה מטכ"ליות שערכו בדיקה מקפת בנושאי הארגון, האימון ותורת הלחימה של צה"ל. מסקנותיהן תרמו לשינויים ושיפורים שנערכו בצה"ל בשנים הבאות.

ההסתערות החלה

לאש המקלעים של האויב הצטרפו מיד התפוצצויות פגזי מרגמות ורימונים שנורו מתוך מדוכות. אלה האחרונים התפוצצו בינינו ולפנינו וברק פיצוצם סינוור את המסתערים. ראשוני הנפצעים נפלו מתוך הטור המסתער, ביניהם יהודה הקמ"ן שחטף כדור בראש ועשה מספר גילגולים תוך כדי ריצתו. והמ"מ מוטיקה. הטור נרעד, רטט עבר בחיילים המסתערים, השרשרת התעקמה, אש האויב ופיצוץ הרימונים גברו, במיוחד מתוך עמדה באגף הימני, שממנה ירו באש מהירה מספר מקלעים, ומתוכה נורו מטחים של רימוני מדוכה. הפלוגה נצמדה לקרקע. רוב מכשירי הקשר (מ.ק. 21 דאז) הפסיקו לפעול כבר בתחילת הקרב. המכשיר היחיד שפעל היה מ"ק 300 עם הקשר פרנקו (עליו יסופר בהמשך המאמר) במכשיר יחיד זה נוהל דיווח על המצב. הפלוגה תמשיך במשימתה ויהי מה.

לצורך התארגנות מחדש נסוג הכח מרחק מה מאחרי קפל קרקע. אש הסורים לא פסקה ולו לרגע, הפצועים נגררו לאחור וסודרו בין הסלעים (כהגנה מפני אש המרגמות), שורות המסתערים אורגנו מחדש. והזמן ?? – מחוגי השעון רצו במהירות, היספיק הזמן לסיום הכיבוש בעוד חושך ? שתי חוליות בפיקודו של סמל אריה לרר קבלו פקודה תוך כדי התארגנות הכח מחדש לנצל מהומת הקרב ובאיגוף קטן לחול, ולהשמיד את עמדת האויב הקדמית והקיצונית באגף ימין, זו ממנה נורו ללא הפסק מטחי הרימונים ואש אוטומטית רבה.

משובששה הכתה לסיים את משימתה יצא זאב המ"פ עם חוליה נוספת לכיוון העמדה המטרידה וביחד עם חלק מהחוליה הקודמת הצליחו לאגפה. מספר רימונים שנוקו לתוכה ממרחק מטרים ספורים חיסלו את מקלעי האויב שרצו מאחרי סלעים גדולים שהיו עמדה מצוינת ומוגנת היטב. פיצוץ העמדה השתיק במידת מה את אש האויב. המבצעים חזרו לפלוגה בנושאם איתם פצוע קשה החייל שלמה גרישי, תימני צנום שנפצע בבטנו מרסיס רימון סורי שנוק לעברו. הפלוגה שוב מוכנה להסתערות המחודשת. באופק נראו כבר ניצוצי השחר – עוד מעט ויאיר היום. "שולחן כאן שולחן אחד – שנה יונת עבור".

ושוב פתח הסיוע באש והפלוגה זינקה להסתערות. בחימה ובשאגות התקדמו החיילים מול אש האויב, מול עמדות מאחרי סלעי בזלת גדולים שיש לבער את העמדות רק ברימון ובכידון, שוב נשרו נפגעים, המ"מ נתן לוי ז"ל נהרג, זאב המ"פ נפצע והמשיך בהתקדמותו בהשענו על רובה וכתפו של פרנקו הקשר. העמדות הסוריות הראשונות נעזבו. חיילי האויב השאירו נשק בעמדותיהם וזינקו בקפיצות בינות הסלעים לעמדות האחוריות מאחרי גדר אבנים שהקיפה חלק מקו עמדות השני של המוצב. עוד מאמץ – עוד זינוק ויושלם הכיבוש. השחר כבר עלה במזרח – הלילה היה קצר מדי.

אחדים מהמסתערים הצליחו לעבור את גדר האבנים ולהאחז באחדות מעמדות האויב בצד השני. המ"פ הפצוע שלא נחבש, לא היה מסוגל לטפס ולעבור את המכשול ולהצטרף לחייליו, נעצר לרגלי הגדר. פרנקו הקשר שניע כצל אחרי מפקדו הבין את המצב, המ"פ חייב לעבור את הגדר ולהצטרף ללוחמיו הנמצאים בצד השני. גם פצועים נוספים מונחים לרגלי הגדר גלויים לאש האויב, יש לפרק אבנים וליצור פריצה בגדר, פרנקו ניגש למלאכה. בעומדו בקומה זקופה לגלגל אבנים מהגדר. המעבר נוצר, דרכו הצליחו המ"פ ופצועים אחרים לעבור לצד השני. תוך כדי כך נפגע הקשר האמץ מצורו מקלע שפגע בראשו ופצעו (בסוף הקרב פונה פרנקו הראשון ורק לאחר מאמצים מרובים וטיפול רפואי ממושך נשאר בחיים, עם פלטה של פלטינה כחלק מהגולגולת). אור היום המלא עצר את תנופת ההסתערות. החיילים התחילו להתבסס קמעה בעמדות שנכבשו זה עתה, אולם גם האויב נשאר בחלק מהעמדות שבמוצב – במרחק מטרים ספורים מעמדותינו.

צלפי האויב ששרצו בסביבה הגבירו את צליפותיהם. מדי פעם בפעם ניתך מטח רימונים ואש מרגמות של האויב, חיילים סוריים נראו עוברים את הירדן מכיוון מוצב ה"שפך" מדלגים במעלה הגבעה מתגברים ומצטרפים לכח שחזיק בחלק המוצב שנשאר בידיהם. אחדים מהם זחלו בין

הסלעים, שיפרו עמדותיהם והתקרבו לטווח זריקת רימון, הכנותיהם העידו על נסיון לבצע התקפת נגד – יש להתכונן להכשיל נסיון זה.

ניתנה פקודה להכין ולבדוק את מקלעי המג. שהיו בידינו ועדיין פעלו. נאספה תחמושת מפצועים. בזחילה ובקפיצות קרב הגיעו חיילים שנשלחו ע"י גבי מפלוגה ב' עם שקיות רימונים שהיו חיוניים ויעילים מאד לביעור העמדות בינות לסלעים ותרמו רבות להמשך הקרב. בשעה 04:00 בערך נפתחה ע"י האויב אש עזה מכל הכלים, הסורים פתחו בנסיון להדוף ולדחוק את חיילי הפלוגה מעמדותיהם.

לרוע המזל חלו מיד מעצורים ב-2 מתוך 3 המקלעים שנשארו תקינים – חיילי האויב התרוממו להסתערות – או אז פנה זאב בדרישת הנחתת מכת אש מרגמות על המסתערים. דו שיח זה נשמע ע"י גלי הקשר "שולחן כאן שולחן אחד – האויב מסתער על עמדותינו מבקש מיד הנחתת אש על כוחותינו – עבור". "שולחן אחד כאן שולחן, אתם בתחום הבטחון המלא של אש המרגמות האם הנך דורש אש על מוצבינו ? – עבור". – החלטה קשה וגורלית עמדה לפני ה"קודקוד" של הגיזרה. מכת האש המבוקשת עלולה לגרום לאבידות נוספות בכח המועט שנאחז בציפורנים במוצב – והאם תשבור היא את התקפת הנגד של האויב ? – יש להחליט מיד "שולחן כאן שולחן אחד מאשר הנחתת אש סוף".

לא, אין לתת לאויב לכבוש בחזרה עמדות שנכבשו עד כה במחיר כה יקר – אין לתת להם אפשרות להריע בשופרות על הניצחון – לא ינתן לחיילי האויב לבוז ולהתעלל בפצועים ובנפגעים. המשימה תבוצע ויהי מה ! (גם פנחס רובין הבין היטב מה נדרש כעת – ופעל). אש השיתוק ניתכה על המוצב – לרגעים אחדים נעלמה השמש, העשן והאבק כיסו את הכל. החיילים נלחצו לאדמה, חיפשו מחסה בסדקים בין הסלעים, והידיים לפתו את הרימונים המוכנים לזריקה. בשוך ההפגזה השתרר לפתע שקט מוזר, האבק והעשן התפזרו, חיילי האויב שלפני ההפגזה נמצאו כה קרובים לעמדותינו כאילו נעלמו, נשמעו גניחות פצועים, התקפת הנגד של האויב נשברה. החום היה ללא נשוא. החובש היחידי שנשאר עם הכח עבר בזחילה בין הפצועים, באין מספיק תחבושות יש להשתמש בגופיות. מימיות המים שעדיין נשמרו נאספו וניתנו לחובש – עבור הפצועים. השמש היוקדת תרמה להגברת הסבל של הפצועים והבריאים כאחד. לא מים, לא מחסה ולא צל. מחוסר עזרה רפואית ממשית ואפשרויות פינוי, הורע מצב הפצועים מרגע לרגע, הם לא זעקו, חרישית שכבו בין הסלעים הלוהטים, צביקה המ"כ שכדור פילח את חזהו נשם בכבדות תוך השמעת שריקות צורמניות. התחבובת האדימה ולאחר היסוס מה הורדה ממישהו גופיה והחובש סתם בקרעיה כמו בפקק את מקומות הכניסה והיציאה של הכדור בחזהו של צביקה. גרישי – התימני הצנום שכב עם בטן שסועה ורובהו לידו. בידי החזיק את הציציות של ארבע הכנפות ושפתיו נעו ללא הרף בתפילה חרישית – כמוהו גם אחדים מחבריו התפללו תפילת שחרית בלחש. (רוב חיילי הפלוגה היו יוצאי תימן, שומרי דת).

האויב חידש את צליפותיו לסירוגין ומפעם לפעם הנחית אש מרגמות, מחוגי השעון התקדמו ואיתם גבר חום השמש שהציק ללא רחם במיוחד לפצועים.

בפקודת מפקד הגיזרה הוכנס לקרב כח נוסף. חיילי קורס המ"כים תקפו מכיוון מוצב השפך והתקדמו לקראת עמדות פלוגה א'. האויב איתר את כיוון ההתקפה וכיוון את רוב אישו לשם.

התוקפים נצמדו לקרקע. חלק מהם דילגו בינות לסלעים והגיעו לקרבת העמדות של פלוגה א'. אט אט נוספו לוחמים נוספים על המוצב, עוד הסתערות – עוד מאמץ ויסתיים הקרב.

מלאכי השמים נלחמים איתנו

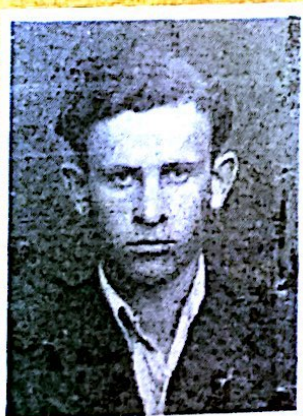
סמוך לשעה 11:00 הועברה הודעה לכח על הפעלת מטוסי קרב וניתנה הוראה לסמן את עמדותינו הקדמיות. אחדים מהחיילים הורידו את גופיותיהם ופרשו אותן על הסלעים כזיהוי למטוסים. זמזום מנועים נשמע מרחוק, העיניים בלשו ברקיע אחרי המטוסים. הם הופיעו במפתיע וצללו בשאגה מעל עמדותינו ועמדות האויב. המטוסים צללו בזה אחר זה, אש האויב שהופנתה עליהם, אפשרה לחיילינו להגיע בקפידות לעמדות הזינוק לקראת הסתערות אחרונה שתבוא בתום הפעלת המטוסים. לאחר התקפת צלילה ראשונה בא הסיבוב השני. מקלעי האויב שהופנו כלפיהם טרטרו ללא הפסקה. חרזי, חייל תימני, עטור זקן ופיאות מסולסלות פנה בקריאה רמה שנשמעה לכולם – "הנה גם מלאכי השמים נלחמים כאן עבורנו".

הכידונים הוצמדו לרובים, בדריכות היכו החיילים לסיום ההתקפה האוירית, צרור מקלעים ארוך מאחד המטוסים ריצד את קו העמדות הקדמיות של האויב, אחרון מהם יצא זה עתה מהצלילה – ואז התחילה ההסתערות. כאיש אחד התרוממו כל מי שמסוגל היה להלחם. באגף הימני של המסתערים התקדם מפקד כוח המכ"ם בהובילו אחריו חלק מחניכי הקורס, ובאגף השמאלי, נשען על רובה מתחת לבית שחיו, הסתערו זאב ושרידי פלוגתו שזו להם ההסתערות השלישית בקרב זה. האויב נס – חיילי אויב רצו במורד הגבעה ונסוגו למוצביהם בשפך הירדן ובית ה"בקי".

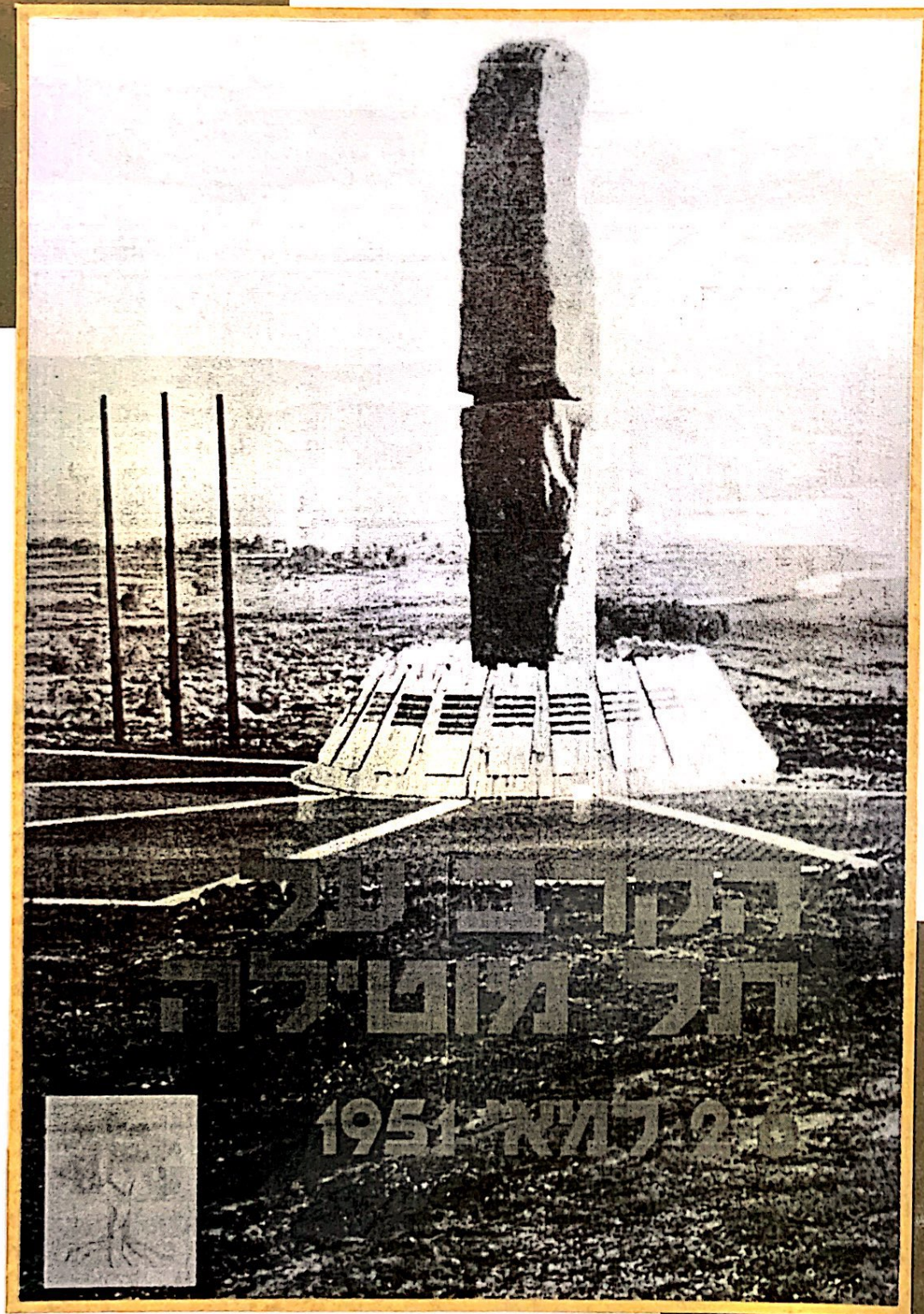
המשימה בוצעה.

קופר ישראל ז"ל

"יהי זכרו ברוך"

אנדרטה לזכרם

54

**ת.נ.צ.ב.ה.
קופפר ישראל
1926-1951**

...אלך נצבך את כלם
את יפה הבלורית והתואר
כי רעות שבבאת, לשלום
לא תתן את לבך לשבח.
אהבה וקדושת בדם
את תשובה בנעל אפרוח.

חיים גרי.

יִזְכֹּר

יִזְכֹּר עִם יִשְׂרָאֵל אֶת בָּנָיו וּבָנוֹתָיו
אֲשֶׁר חָרְפוּ נַפְשָׁם בַּמָּאֵבֶק עַל הַמְּדִינָה בַּדֶּרֶךְ
וְאֶת חֵילִי צָבָא-הַגָּנָה-לְיִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר נָפְלוּ בַּמִּלְחָמוֹת יִשְׂרָאֵל.

יִזְכֹּר יִשְׂרָאֵל וְיִתְבָּרַךְ בְּזִרְעוֹ
וְיַאֲבֵל עַל זֵיו הָעֲלוּמִים וְחֻמַּדַּת הַגְּבוּרָה
וְקִדְשַׁת הַרְצוֹן וּמִסִּירוֹת הַנֶּפֶשׁ
אֲשֶׁר נִסְּפוּ בַּמַּעֲרָכוֹת הַכְּבִידוֹת.

יִהְיוּ גְבוּרֵי הַדְּרוֹר וְהַנְּצַחֵן
הַנֶּאֱמָנִים וְהָאֲמִיצִים
חַתוּמִּים בְּלֵב יִשְׂרָאֵל לְדוֹר דּוֹר.

כשאמרו שהוא מת
לא האמנו שזו אמת.
כשסיפרו שהוא כבר לא חי,
רק שאלנו איך ומתי.
ורק כשצעדנו אחר ארונו,
חשנו באבדנו.

גם אחרי שהוא נקבר,
עוד לא קלטנו שזה נגמר.
יותר הוא לא יבוא הביתה בחופשה,
יותר לא נכיר חברה חדשה.
שוב לא יחייך חיוך מוכר ורחב,
יותר לא נקבל ממנו מכתב.

יום אחרי יום עובר
והוא כבר לא חוזר,
ואין מה לעשות
אי אפשר להתווכח עם עובדות.

בחוץ החיים נמשכים כסידרם
והוא, מעבר לגדר קבור בין כולם.
לפעמים התקווה נשארת,
אולי נשמע את נקישתו המוכרת,
אולי יכנס מבעד לדלת,
לבוש בחולצת תכלת
מחייך את חיוכו המוכר הגדול
שואל, למה עצוב הכל ?

שוב יחזרו החיים לסידרם
ונחייך כל יום כך סתם.
אבל לא,
המציאות אינה כזו.

אנו לא יכולים לבחור,
והוא כבר לא יחזור.